

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ  
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ยุทธพงษ์ เ้าประมงค์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป  
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา  
กรกฎาคม 2555  
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณา  
ปัญหาพิเศษของ ยุทธพงษ์ เข้าประมวงค์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของ  
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

.....

(อาจารย์สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

..... ประธานกรรมการ

(ดร.ศรินทร์ ภูจินดา)

..... กรรมการ

(ดร.ธนวัฒน์ พิมลจินดา)

..... กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์พรเทพ นามกร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ย์ ธารเสนา)

วันที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554

## ประกาศคุณูปการ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออนุเคราะห์และคำปรึกษาเป็นอย่างดี จากอาจารย์สุปราณี ธรรมพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขปัญหาพิเศษฉบับนี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ผลการศึกษาค้นคว้านี้ คงเป็นประโยชน์ต่อเทศบาลตำบลบางพระและผู้สนใจศึกษาทั่วไป หากมีข้อบกพร่องผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับด้วยความจริงใจ

ยุทธพงษ์ เข้าประมงค์

|                        |                                                                                                    |
|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อปัญหาพิเศษ         | การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน<br>ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี |
| ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ | ยุทธพงษ์ เข้าประมงค์                                                                               |
| สาขาวิชา               | รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)                                                         |
| ปีการศึกษา             | 2554                                                                                               |

### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ประชากรที่ใช้คือ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ ทั้ง 10 ชุมชน จำนวน 90 คน เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

#### ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 คณะกรรมการชุมชนที่มี อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

## สารบัญ

|                                                     | หน้า |
|-----------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย .....                               | ง    |
| สารบัญ .....                                        | จ    |
| สารบัญตาราง .....                                   | ช    |
| สารบัญภาพ .....                                     | ณ    |
| บทที่                                               |      |
| 1 บทนำ.....                                         | 1    |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....                 | 1    |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....                       | 3    |
| ขอบเขตการวิจัย .....                                | 4    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ.....                                | 4    |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....                      | 5    |
| 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....       | 7    |
| แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม .....                  | 7    |
| แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน .....                  | 18   |
| คณะกรรมการชุมชน.....                                | 22   |
| สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลบางพระ ..... | 26   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....                         | 29   |
| กรอบแนวคิดในการวิจัย.....                           | 33   |
| 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....                           | 35   |
| ประชากร .....                                       | 35   |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....                     | 35   |

## สารบัญ (ต่อ)

| บทที่                                                                                                                                    | หน้า |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ .....                                                                                              | 36   |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล .....                                                                                                                | 37   |
| การวิเคราะห์ข้อมูล .....                                                                                                                 | 37   |
| เกณฑ์การแปลผล .....                                                                                                                      | 38   |
| 4 ผลการวิจัย .....                                                                                                                       | 39   |
| ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมของผู้ตอบ<br>แบบสอบถาม .....                                                  | 39   |
| ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนใน<br>การพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี .....       | 42   |
| ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนใน<br>การพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ..... | 48   |
| 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....                                                                                                     | 53   |
| สรุปผลการวิจัย .....                                                                                                                     | 53   |
| อภิปรายผลการวิจัย .....                                                                                                                  | 54   |
| ข้อเสนอแนะ .....                                                                                                                         | 58   |
| บรรณานุกรม .....                                                                                                                         | 60   |
| ภาคผนวก .....                                                                                                                            | 64   |
| ภาคผนวก ก .....                                                                                                                          | 65   |
| ภาคผนวก ข .....                                                                                                                          | 72   |
| ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ .....                                                                                                    | 79   |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่                                                                                                                              | หน้า |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล .....                                                                      | 39   |
| 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยทางสังคม.....                                                                        | 41   |
| 3 จำนวนอันดับ เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน<br>(ตอบได้หลายข้อ) (N = 90).....                                      | 42   |
| 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมใน<br>การตัดสินใจของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน (N = 90) .....      | 42   |
| 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมใน<br>การปฏิบัติของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน (N = 90) .....       | 44   |
| 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมใน<br>ผลประโยชน์ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน (N = 90).....        | 45   |
| 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมใน<br>การประเมินผลของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน (N = 90) .....     | 46   |
| 8 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล<br>ตำบลบางพระ โดยสรุป .....                                          | 48   |
| 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามเพศ .....          | 48   |
| 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามอายุ .....        | 49   |
| 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา..... | 49   |
| 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามรายได้ .....      | 50   |
| 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามตำแหน่ง .....     | 51   |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่ | หน้า                                                                                                                                         |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 14       | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามการได้รับการฝึกอบรม ..... 52 |
| 15       | ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายของการมีส่วนร่วมของ<br>คณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยจำแนกตามการได้รับข่าวสาร ..... 52    |

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University

## สารบัญภาพ

| ภาพที่                                                             | หน้า |
|--------------------------------------------------------------------|------|
| 1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff ..... | 13   |
| 2 องค์การในการพัฒนาชุมชนย่อย .....                                 | 23   |
| 3 รูปแบบคณะกรรมการชุมชนย่อย .....                                  | 24   |
| 4 โครงสร้างสัญลักษณ์ประจำเทศบาลตำบลบางพระ .....                    | 27   |
| 5 แผนที่แสดงแนวเขตชุมชน เทศบาลตำบลบางพระ .....                     | 28   |

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University